is disagreeable; (comm. ब्राह्मणो ऽभिगरः .... अभिगृणातीत्यभिगरः। अभिष्टौतीत्यर्थः। वृषलो ऽपगरः..... वृषलः शूद्रः। अपगृणाति विरुद्धमनिष्टं भाषत इत्यपगरः). E. गॄ with अप, kṛit aff. अप्.

अपगर्जित Bahuvr. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Free from the noise of thunder (as a cloud). E. अप and गर्जित.

अपगल्भ Bahuvr. m. (-ल्भः) (ved.) [1] One who is deficient in boldness or energy, one whose manliness is not developed. [2] A next oldest but one (= एकगर्भान्तरितः). E. अप and गल्भ.

अपगारम् Tatpur. ind. Having lifted up; the same as अपगोरम् q. v. and used either by way of repetition, to express the frequent occurrence of the act, or as the latter part of a compound, to convey the idea of haste; e. g. अपगारमपगारम् or अपगोरमपगोरम्, 'having frequently lifted up'; अस्यपगारं (or अस्यपगोरं) युध्यन्ते or खड्गापगारं (or खड्गापगोरं) युध्यन्ते 'they fight having lifted up in haste their swords'. ('त्वरया खड्गमुद्यम्य युध्यन्त इत्यर्थः'.) E. गुर् with अप, kṛit aff. णमुल्, with आ substituted for the guṇa ओ.

अपगोपुर Bahuvr. m. f. n. (-रः-रा-रम्) Deprived of its gates (as a town). E. अप and गोपुर.

अपगोरम् Tatpur. ind. = अपगारम् q. v. E. गुर् with अप, kṛit aff. णमुल्.

अपगोह Tatpur. m. (-हः) (ved.) Concealing, hiding. E. गुह with अप, kṛit aff. घञ्.

अपघन Tatpur. m. (-नः) Any limb or member of the body, as hands, feet &c. (but not the whole body, as the *Káśiká* explicitely observes on Páṅ. III. 3. 81.: अपघनो ऽङ्गावयवैकदेशो न सर्वः। किं तर्हि पाणिः पादश्चाभिधीयते; hence also the commentators on the *Amarak.* explain the word either हस्ताद्यवयव or हस्तपादाद्यवयव or हस्तपादाद्यङ्ग &c. Yet *Bharatasena* on the Bhaṭṭik. 7. 62. not merely renders ललितापघनां = मनोहरशरीरां (स्त्रियम्), (equally so the *Vaijayantí* and *Kalápapradípa;* the *Bhaṭṭichandriká* = सुन्दरकलेवरीम्), but quotes the opinion of another: अपहन्यते ऽनेनेत्यपघनो देहः, according to which अपघन would therefore mean 'body' in general; this interpretation, however, seems to be incorrect on account of the negative bearing of the preposition अप; comp. संहनन and the words of the *Bhág. Pur.* देहस्तु सर्वसंघातः). E. हन् with अप, kṛit aff. अप्.

अपघात Tatpur. m. (-तः) [1] Warding off, averting, preventing; e. g. दुःखमाध्यात्मिकमाधिभौतिकमाधिदैविकं च। येनाभिहताः प्राणिनस्तदपघाताय प्रयतन्ते. [2] Any evil accident occasioning death. E. हन् with अप, kṛit aff. घञ्.

अपघातक Tatpur. m. f. n. (-तकः-तिका-तकम्) Warding off, averting, preventing. E. हन् with अप, kṛit aff. ण्वुल्.

अपघातिन् Tatpur. m.f.n. (-ती-तिनी-ति) Murderous, killing. E. हन् with अप, kṛit aff. णिनि.

अपच Tatpur. m. (-चः) [1] A man who, from his mode of living, does not cook for himself; see the following; e. g. अपचः परिव्राजकः; or अपचो दीक्षितः; or a householder in a state of destitution: 'गृहस्थधर्मवृत्तो यो ददातिपरिवर्जितः। ऋषिभिर्धर्मतत्त्वज्ञैरपचः स प्रकीर्तितः'; eating the food of such a man, entails on the receiver the penance of the Chándráyaṅa 'अपचस्य च भुक्त्वान्नं द्विजश्चान्द्रायणं चरेत्'. [2] One who cannot cook. [3] A bad cook. [4] Different from one who cooks. (In the second and third meaning the word is udátta on the last syllable; in the other meanings it is udátta on the first syllable.) E. अ neg. or deter. and पच.

अपचमान Tatpur. m. (-नः) A man whose mode of life does not allow him to cook for himself; *Kullúka* names as such the religious student, the religious mendicant, heretics and such like people ('अपचमाना ब्रह्मचारिपरिव्राजकाः पाषण्डाद्यः'); he observes however that the 'heretics &c.' are included in the definition by *Medhátithi* and *Govindarája* who impart this bearing to अपचमान in Manu 4. 32, while according to his own opinion the word would rather refer in this passage to the स्नातक or initiated householder than to the 'heretic &c.'. — Comp. अपच. E. अ neg. and पचमान.

अपचय Tatpur. m. (-यः) Decrease, decline, deterioration, loss; e. g. परिमाणापचये ऽल्पशब्दः; used in opposition to उपचय; e. g. प्रियशिरस्त्वाद्यप्राप्तिरूपचयापचयौ हि भेदे; or प्रतिचयं शरीरेषूपचयापचयदर्शनान्नानात्वम्; or in opposition to वृद्धि; e. g. या शब्दसमूहत्यागपरिग्रहसंख्यावृद्ध्यपचयवर्णसमासानुबन्धानां व्यक्तानुपचाराद्युक्तिः; also in opposition to उदय; e. g. in the passage चिन्तयन्वृद्धिक्षयौ मुनीन्द्राणाम् the word वृद्धिक्षयौ is explained उदयापचयौ. [2] (In Astrology.) The collective name of eight *bhávas* or planetary mansions, which are called severally तनु, धन, सुहृद्, सुत, जाया, मृत्यु, धर्म, व्यय (the remaining four, viz. सहज, रिपु, कर्मन् and आय being called उपचय). E. चि with अप, kṛit aff. अच्.

अपचरित Tatpur. 1. m.f.n. (-तः-ता-तम्) Gone away, absent, deceased; e. g. सत्रेषु प्रवृत्तः पुरुषो ब्रह्मा वेदत्रयमधीतवान्। तस्मिन्मृते तादृशस्याभावात्स्वशाखामात्राध्यायी प्रतिनिधापितः। तेन च प्रयोगः प्रक्रान्तः। तस्मिन्नप्यपचरिते पुनः पुरुषान्तरान्वेषणायां &c. — E. चर् with अप, kṛit aff. क्त, ágama इट्.

2. n. (-तम्) Bad conduct, sinful deed. E. अप and चरित.

अपचायित Tatpur. m.f.n. (-तः-ता-तम्) Honoured, respected; e. g. अपचायितो ऽनेन गुरुः. — Also अपचित. E. चाय् with अप, kṛit aff. क्त, ágama इट्.

अपचार Tatpur. m. (-रः) 1. [1] Departure, death; e. g. सिंहघोषश्च कान्तकापचारं निर्भिद्य &c. [2] Absence, want; e. g. अन्तराशब्दो ऽदृष्टापचारः; or श्रुतश्रीह्यपचारे निवारप्रियंग्वादिकं किंचिद्द्रव्यं प्रतिनिधातव्यम्. [3] A failure, a deficience; e. g. नापचारमगमन्क्वचित्क्रियाः सर्वमत्र समपादि साधनम्। (comm. अपचारं लोपविपर्यासादिदोषम्). E. चर् with अप, kṛit aff. घञ्.

2. [1] Improper conduct; e. g. तत्रापकृते होतुरपचारात्. [2] Unwholesome or improper regimen. E. अप and चार.

अपचारिन् Tatpur. m.f.n. (-री-रिणी-रि) [1] Acting improperly, behaving wickedly. [2] Observing an unwholesome or improper regimen. E. चर् with अप, kṛit aff. घिनुण्.

अपचिकीर्षा Tatpur. f. (-र्षा) The desire of inflicting an injury, of doing harm; e. g. नाविविदिषुमभ्येति संपदुत्सृदिषुं नरम्। किं मुमुषिषुवद्वात द्विषो नापचिकीर्षया॥. E. कृ, in the desider., with अप, kṛit aff. अ.

अपचित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) I. [1] Diminished, decreased, lessened; e. g. एकशरीरपरिमाणतैव स्यात्। नोपचितापचितशरीरान्तरप्राप्तिः॥; or उपचितापचितगुणत्वं हि सति भेदव्यवहारे सगुणे ब्रह्मण्युपपद्यते न निर्गुणे परस्मिन्ब्रह्मणि॥; or अपचितमपि गात्रं व्यायतत्वाद्दलक्ष्यं गिरिचर इव नागः प्राणसारं बिभर्ति; or in an algebr. instance स्थाना-